

Indexy spotřebitelských cen - inflace - leden 2023

10.2.2023 - Jiří Mrázek, Pavla Šedivá | Český statistický úřad

Spotřebitelské ceny meziměsíčně vzrostly o 6,0 %. Tento vývoj byl ovlivněn zejména vyššími cenami v oddíle bydlení. Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v lednu o 17,5 %, což bylo o 1,7 procentního bodu více než v prosinci.

Meziměsíční srovnání

Meziměsíčně vzrostly spotřebitelské ceny v lednu o 6,0 %. Výrazný růst cen v oddíle bydlení byl z velké části ovlivněn ukončením Úsporného tarifu, kdy cena elektřiny oproti prosinci vzrostla o 139,8 % (více informací k indexu cen elektřiny: Poznámka). Ceny tepla a teplé vody byly vyšší o 23,5 %, stočného o 30,3 %, vodného o 16,3 %, zemního plynu o 2,2 % a nájemného z bytu o 1,1 %. V oddíle potraviny a nealkoholické nápoje se zvýšily především ceny nealkoholických nápojů o 7,6 %, ovoce o 9,8 %, zeleniny o 7,3 %, vepřového masa o 7,5 %, sýrů a tvarohů o 3,9 %, pekárenských výrobků a obilovin o 1,5 % a vajec o 8,6 %. Meziměsíční růst cen v oddíle alkoholické nápoje, tabák byl ovlivněn vyššími cenami lihovin o 9,2 %, piva o 8,9 % a vína o 8,5 %. V oddíle rekreace a kultura vzrostly ceny dovolených s komplexními službami o 11,2 % a v oddíle ostatní zboží a služby ceny výrobků a služeb pro osobní péči o 2,5 %. Naopak nižší než v prosinci byly ceny v oddíle doprava, kde klesly ceny pohonných hmot a olejů o 1,7 % a ceny automobilů o 1,1 %. Z potravin byly nižší zejména ceny másla o 7,2 % a ceny polotučného trvanlivého mléka o 7,1 %.

Ceny zboží úhrnem vzrostly o 8,7 % a ceny služeb o 1,9 %.

„Spotřebitelské ceny vzrostly v lednu oproti prosinci o 6,0 % a meziročně o 17,5 %. Tento růst byl významně ovlivněn ukončením Úsporného tarifu pro domácnosti ve formě příspěvku na energie. Ceny elektřiny meziročně vzrostly o 36,4 %, zemního plynu o 87 %, vodného o 16,3 %, stočného o 30,3 % a tepla a teplé vody o 44,7 %,“ uvádí Pavla Šedivá, vedoucí oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ.

Meziroční srovnání

Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v lednu o 17,5 %, což bylo o 1,7 procentního bodu více než v prosinci. Toto zrychlení¹⁾ meziročního cenového růstu bylo ovlivněno zejména cenami v oddíle bydlení. Ceny elektřiny přešly z prosincového poklesu o 21,2 % v růst o 36,4 % v lednu. Ceny vodného zrychlily svůj růst na 16,3 % (v prosinci 5,3 %), stočného na 30,3 % (v prosinci 6,4 %) a tepla a teplé vody na 44,7 % (v prosinci 28,8 %). Ceny zemního plynu zmírnily svůj růst na 87,0 % (v prosinci 140,2 %).

Na meziroční růst cenové hladiny měly v lednu největší vliv ceny v oddíle bydlení, kde kromě nákladů vlastnického bydlení vzrostly ceny nájemného z bytu²⁾ o 6,1 %, výrobků a služeb pro běžnou údržbu bytu o 18,6 % a tuhých paliv o 58,1 %. Další v pořadí vlivu byly ceny v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje, kde byly vyšší zejména ceny rýže o 35,1 %, mouky o 44,2 %, vepřového masa o 36,8 %, drůbežího masa o 32,4 %, polotučného trvanlivého mléka o 39,5 %, vajec o 85,0 %, olejů a tuků o 31,5 % a cukru o 84,7 %. V oddíle stravování a ubytování byly vyšší ceny stravovacích služeb o 23,8 % a ceny ubytovacích služeb o 19,9 %. V oddíle rekreace a kultura vzrostly ceny dovolených s komplexními službami o 19,1 %.

Náklady vlastnického bydlení (imputované nájemné) se zvýšily o 9,1 % (v prosinci o 10,9 %) zejména v důsledku růstu cen stavebních materiálů a cen stavebních prací. Úhrnný index spotřebitelských cen bez započtení nákladů vlastnického bydlení byl 118,7 %. (Více informací: Metodická poznámka.)

Ceny zboží úhrnem vzrostly o 20,8 % a ceny služeb o 12,2 %.

Podle propočtů ČSÚ by úhrnný index spotřebitelských cen bez započtení vlivu Úsporného tarifu pro domácnosti a odpuštění POZE v lednu vzrostl meziměsíčně o 3,4 % a meziročně o 18,1 % (v prosinci o 19,3 % a v listopadu o 19,8 %).

Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného indexu spotřebitelských cen za posledních 12 měsíců proti průměru předchozích 12 měsíců byla v lednu 15,7 % (v prosinci 15,1 %).

Harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP)³⁾

Podle předběžných výpočtů vzrostl v lednu HICP v Česku meziměsíčně o 6,6 % a meziročně o 19,1 % (v prosinci 16,8 %). Podle bleskových odhadů Eurostatu byla meziroční změna HICP v lednu 2023 za Eurozónu 8,5 % (v prosinci 9,2 %), na Slovensku 14,9 %. Nejvyšší byla v lednu v Lotyšsku (21,6 %). Podle předběžných údajů Eurostatu byla meziroční změna HICP 27 členských zemí EU v prosinci 10,4 %, což bylo o 0,7 procentního bodu méně než v listopadu. Nejvíce ceny v prosinci meziročně vzrostly v Maďarsku (o 25,0 %) a nejméně ve Španělsku (o 5,5 %).

¹⁾ **Zrychlení/zpomalení** růstu meziročního cenového indexu je rozdíl mezi aktuálním a předchozím meziročním indexem. Je proto závislé na změně aktuálního meziměsíčního indexu a zároveň na změně základny - meziměsíčního indexu (růstu/poklesu) ve stejném měsíci loňského roku.

²⁾ Nájemné z bytu zahrnuje jak nově uzavřené smlouvy, tak i stávající.

³⁾ HICP neobsahuje imputované nájemné.